

НАЦИОНАЛНА СПОРТНА АКАДЕМИЯ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“

Катедра Психология, педагогика и социология

Роберто Солинас

АВТОРЕФЕРАТ
на дисертация за присъждане на
образователна и научна степен „Доктор“

ОБРАЗОВАНИЕ ЧРЕЗ СПОРТ НА МИГРАНТИ В СТРАНИ ОТ ЕВРОПА

Научен ръководител:

Доц. д-р Ина Влагова

София, 2023

Дисертацията е обсъдена на вътрешна защита пред разширения научен съвет на катедра „Психология, педагогика и социология” на 20.04.2023 г. и е насрочена за публична защита.

Научно жури за процедурата по публична защита

Вътрешни членове:

1. Проф. Елеонора Михайлова Милева, дн
2. Доц. Боряна Ангелова-Игова, доктор
- Резервен член: Доц. Иван Апостолов Славчев, доктор

Външни членове:

1. Проф. Йордан Костадинов Иванов, доктор, 7.6. Спорт, МГУ „Св. Иван Рилски”
2. Доц. Венцислав Иванов Гаврилов, доктор, 7.6. Спорт, ХТМУ
3. Доц. Ралица Цекова Арсова, доктор, 7.6. Спорт, УНСС
- Резервен член: Проф. Мира Димитрова Цветкова-Арсова, дн, 1.2. Педагогика, СУ Св.Климент Охридски

Публичната защита на дисертацията ще се състои на 27 юни 2023 г. от 15:00 ч. в зала А3 на НСА „Васил Левски“ (Студентски град) на заседание на специализираното научно жури. Материалите за защита на дисертационния труд са на разположение в библиотеката на НСА “Васил Левски”.

ВЪВЕДЕНИЕ

Недостатъчното представяне на мигрантите в спортните организации е значителен проблем и предизвикателство в Европа във връзка със социалното им изключване. EUROSTAT (2017) съобщава, че 20,7 милиона граждани на държави извън ЕС са живели в страни от Европейския съюз (ЕС) към 2016 г., което представлява 4,1% от общото население на ЕС. Наличните статистически констатации показват възстановяване на мигрантските потоци, като подчертават значителните бариери, които трябва да бъдат преодолені за смислена интеграция на новодошлите на пазара на труда и на обществено ниво в по-широки условия.

Недостатъчното представяне на мигрантите на отговорни позиции в спортните клубове и асоциации допринася значително за неравенството, което съществува при участието им в спорта в сравнение с това на гражданите от ЕС. Съгласно ръководството за добри практики при включването на мигранти в и чрез спорта, има забележима липса на представителството на мигрантите в спорта, особено на ръководни позиции, което представлява значително предизвикателство за цялостното им включване.

Развитието на методическия капацитет сред спортните педагози, които работят с мигрантско население, е от решаващо значение за насърчаване на по-голямото участие на мигрантите в спортното предприемачество. Една стратегия, която може да се справи с тази стъпка, е методологията „Обучение чрез спорт“ (ETS – „Education through Sports“). ETS е неформален образователен подход, който използва спорта и спортната дейност, за да развие ключови компетенции на индивиди и групи, за да допринесе за личностното развитие и устойчивата социална трансформация.

Докторантът, работи по прилагането на методологията на ETS от 2009 г. Внедрил е методологията на ETS в най-малко 25 европейски проекта, включително трансконтинентални проекти като „Включване чрез спорт“ (Inclusion through Sport). След това проучва резултатите от методологията през 2016 г., а през 2017 г. започва работа по много амбициозен проект, CPMES, където иска да приложи методологията към потенциални мениджъри в целевата група мигранти.

В България, Италия и Испания, „Обучение чрез спорт“ (ETS) беше използвано като потенциално въздействаща методология за повлияване на развитието на профилите на спортни мениджъри при мигрантите, осигурявайки решение за недостатъчното им представяне на ръководни позиции в спортните организации.

Тази методология беше използвана и като нова стратегия за усъвършенстване на управленските умения на спортни мениджъри, треньори и обучители сред мигрантите в техните програми за спортно развитие.

Настоящото проучване е разделено на 3 части. Първата част разяснява теоретичните основи на изследването, като се задълбочава в преглед на академичната рефлексия върху концепцията и образователния потенциал на ETS, изследвайки характеристиките и съществуващите нужди на мигрантската аудитория от учащи се по отношение на академичната рефлексия и наличните статистически доказателства, както и обобщаване на основните аспекти на по-широко обосноваване на образователен подход, базиран на ETS, като подходящ за нуждите на аудитория от обучаеми, съставена от мигранти, потенциални спортни мениджъри.

Втората част разкрива и детайлизира методологичния подход на изследването, поставяйки го в по-широка рамка на теорията, която ще бъде установена чрез тестван експеримент. Това включва поставянето на работна хипотеза и цел, структурата на задачите и организацията на работата.

Третата част е анализът на резултатите от експеримента и общото заключение от изследването.

Резултатите показват, че ефективността на методологията “Обучение чрез спорт“ по време на тренингите и оценяването на реализираните спортни програми сред участниците е много висока.

Недостатъчното представяне на мигранти в управлението и като цяло на по-високи позиции в спортните организации е значителен проблем за Европа по отношение на цялостното предизвикателство за социално включване на мигрантите.

ТЕОРЕТИЧНА РАМКА НА ПРОБЛЕМА

МИГРАНТИ

Международната организация по миграция (МОМ) и Световната здравна организация (СЗО) определят мигрантите като хора, които напускат обичайното си местопребиваване, независимо дали в рамките на дадена държава или през международна граница, по различни причини, временно или за постоянно. Мигрантите могат да бъдат класифицирани като „заселници“, „транзитни мигранти“ или „циркулярни мигранти“. Миграцията обхваща всяко движение на хора, независимо от продължителността, състава и причините, включително миграция на бежанци, разселени лица, икономически мигранти и лица, които се местят с други цели, включително събиране на семейства. Човешката миграция се задвижва от няколко фактора, като изследване на нови земи, глобализация, вътрешни сили, които създават динамика на „избутване и притегляне“ между държавите, както и безопасност и заплаха.

Европейската мрежа за спортно включване (SPIN) прилага термина „мигрант“ към различни групи с различен културен, езиков, религиозен и социален произход. Той не предоставя никаква информация относно националността на дадено лице. Спортът става все по-популярен като механизъм за подкрепа на интеграцията на мигранти и търсещи убежище. Спортни организации, организации за подкрепа на мигранти и търсещи убежище, организации на местната общност или представителни органи за конкретни спортове са организирали и управляват набор от инициативи и програми в държавите-членки. Спортът представлява „универсален език“, който надхвърля социалните, културните и националните граници, предоставяйки уникален начин за обединяване на новопристигналите и техните приемни общности.

В това проучване под термина *мигранти* се определят лицата, които се местят в чужди страни, по-специално в страни от ЕС, временно или за постоянно, за да търсят по-добро качество на живот. Чужденците с различен културен, езиков, религиозен и социален произход, които търсят икономически възможности в страните от ЕС чрез спорт, като играчи, преподаватели, треньори или мениджъри, са допълнително разграничени.

Потокът от футболни професионалисти към Англия предполага, че възможностите и взимането на решенията за миграция се основават на интереса и възможността, които приемащата страна може да предостави на хората, а не на паричното възнаграждение.

Присъствието на международен елит от спортисти в определени райони на Европа, които са готови да предоставят многобройни възможности и кариерни награди за онези, които желаят да се преместят географски, се доказва от постепенната и последователна миграция на чуждестранни таланти във футбола.

ИНТЕГРАЦИЯ НА МИГРАНТИ

През последното десетилетие ЕС става свидетел на развиваща се парадигма на мигрантския труд, като мигрантите стават все по-малко маргинализирани и техният произход става все по-разнообразен. Въпреки това, тенденцията за увеличаващ се брой бежанци от съседни страни води до мигрантска криза. Мигрантите, които се преместват с цел кариерно развитие, често изпитват трудности при възраждането на професията си, а ангажираността и лоялността към приемащата страна са важни за работодателите.

Коефициентът на заетост за гражданите на държави извън ЕС е по-нисък от този за гражданите от ЕС и те са недостатъчно представени в много икономически сектори. Интегрирането в приемащата общност е важно и спортът може да се използва за изграждане на капацитет на общността и насърчаване на здравето на ниво общност. Обучението чрез спорт може да се използва като методология за преодоляване на пропастта, изпитана както от приемащата общност, така и от мигрантите, чиито културен произход и социална ориентация са различни, което води до наблюдавано недооценено отношение към последните.

Като цяло статистиката показва постоянни различия между мигрантите и местните жители в достъпа до възможности за заетост, с по-високи нива на бедност и социално изключване за мигрантите. Младите мигранти са структурно изключени от пазара на труда, за разлика от младежите без мигрантски произход, и е по-вероятно те да не са нито в системата на заетостта, нито на образованието или преквалификацията.

СПОРТНАТА КАРИЕРА КАТО МОТИВАЦИЯ ЗА МИГРАЦИЯ

Движението на хора и социални групи между обществата, известно като миграция, се е превърнало в критичен компонент от кариерното развитие на спортисти, треньори, мениджъри и рефери в спорта. В тази връзка се говори и за „транснационални спортисти“. Това са лицата, които изграждат кариери отвъд границите, формирайки своето спортно и не само спортно развитие чрез транснационалните си активности. Спортната миграция е от решаващо значение за разработването на ефективни спортни политики, персонализиране на програми за обучение и прилагане на успешни стратегии за адаптиране.

Проучванията върху спортната миграция са идентифицирали различни типове мигранти, включително пионери, заселници, наемници, космополити и завърнали се, както и по-нови типове като амбициозните, изгнаниците и отстранените.

Треньорите също мигрират за по-високи доходи и по-дългосрочни договори. Разстоянието, лошата репутация и перспективите за кариера могат да намалят вероятността треньорите да мигрират. Най-значимата възможност при повишаване на треньорското участие е да се достигне до имигрантите, които по-трудно привикват към новата среда, и да им се помогне да се почувстват спокойни и ценени в рамките на системите за младежки спорт в тяхната приемна страна.

Основната трудност пред треньорите, търсещи кариерно развитие, е неспособността им да получат треньорски позиции на нивото, за което са квалифицирани. Освен това, по-високите доходи са значителен фактор за привличане на емиграцията, докато наличието на деца в училищна възраст и това, че някой може да е бивш спортист с високи резултати, са значителни фактори за задържане.

По-високият доход и постоянният договор са значими привличащи фактори за треньорите. Изследванията показват, че създаването на благоприятна среда и предлагането на желани стимули е от решаващо значение за успеха на треньорите в елитния спорт в германската спортна система.

ГЛОБАЛИЗАЦИЯТА И СПОРТЪТ

Глобализацията оказва значително влияние върху спорта, включително увеличаване на броя на чуждестранните спортисти, които играят в различни лиги по света. Този приток обаче също води до конфликти в отношенията спортист-треньор и потенциалната вреда за местните спортни индустрии. Комерсиализацията на спорта също води до търсене на работна сила извън съответната държава, като спортистите мигранти и имигранти съставляват значителна част от спортната работна сила.

Спортът има потенциалът да насърчава приобщаването и социалното сближаване сред различните националности и култури. Все още обаче има нужда от съответствие с доминиращите структури в спортните и развлекателни организации. Концепцията за транснационализъм, която позволява на мигрантите да упражняват правата и интересите си в родните си и мигрантските страни, също повлиява на спорта в световен мащаб. Проведени са изследвания за това как мигрантите с културни и езикови различия се интегрират в приемащите ги страни чрез участие в спорт и физически активности.

В обобщение, въздействието на глобализацията върху спорта е сложно и многостранно, както с положителни, така и с отрицателни последици. Политиците и спортните организации трябва да обмислят заедно потенциалните ефекти на глобализацията върху спортистите, треньорите и спортната индустрия като цяло.

СПОРТНА МИГРАЦИЯ И КУЛТУРЕН КАПИТАЛ

Интеграцията на мигрантите в чужда страна разчита на развитието на ново културно богатство, което е в съответствие с културата на приемащата нация.

Спортът и физическата активност могат да бъдат неутрална основа за социално взаимодействие, което позволява на мигрантите да създават и възпроизвеждат своите културни обичаи, като същевременно го свързват с приемащата нация. Въпреки това, комерсиализирането на спорта и упражняването на политическо влияние при насърчаването на конкретни спортове може да изкривят резултатите от интеграцията. Съпоставянето на културното богатство на родната с приемащата страна е от съществено значение за способността на мигрантите да участват по-активно в наличните спортове.

Интеграцията на жените мигранти е резултат от създаването на трансформираща културна свързаност, а не от споделян спортен навик. Спортните клубове са идеални места за социална свързаност между имигранти от различни етнически малцинства. Все пак те допринасят само в малка част за преодоляване на разделенията на социално ниво между различните класи и разделението между имигранти и неимигранти. Трябва да се проведат много проучвания, за да се разбере как културното богатство на мигрантите може да се използва в други аспекти на социалното включване и интеграция, като заетост и образование.

Обучението на треньори от китайски произход в Австралия предполага, че развитието на езикови умения, подходящите от културна гледна точка треньорски практики и подобряването на тренировъчните подходи на спортистите са от съществено значение за чуждестранните треньори, работещи в глобализирана спортна среда с високи резултати. Спортът отдавна се разглежда като методологичен подход за развитие на социалната свързаност на имигрантите, включително доброволчество, гражданство, демокрация, благополучие на общността, доверие, межкултурно познание и социални мрежи.

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА ПРЕД СПОРТНИТЕ МИГРАНТИ В ПРИЕМАЩИТЕ СТРАНИ

В Европейския съюз има значителен брой мигранти и много от тях са определени като „работници от съществено значение“. Мигрантите, които се местят за спорт, обучение, международни назначения и възможности за кариера, са изправени пред проблеми с културния преход и привикването към новата среда, засягащи тяхното здраве, спортно и психологическо състояние. Новопристигналите спортни мигранти са изправени пред по-сериозни бариери от общото население, като езикови бариери и социално безпокойство/изолация. Техните спортни и развлекателни дейности изглеждат строго ограничени при пристигането.

Изследване на предизвикателствата, пред които са изправени мигриращите футболни спортисти, открива, че преместването им в нова страна ги излага на различни проблеми, включително студено време, различия в храната, езикови бариери и алтернативни футболни стилове. Набирането на имигранти на доброволчески позиции в спорта е критично в Канада, предвид нарастващото търсене на доброволци и значителния дял на новодошлите в общото население.

Проучванията показват, че тренъорите имигранти са срещали значителни трудности в приемащите страни, като езикови бариери, социализация и визови ограничения.

Подчертава се критичният характер на подкрепящите ресурси по време на период на културен преход, като се набляга на стойността на ресурсите за социална подкрепа, реципрочните взаимоотношения и образователните програми за тренъори, които адекватно подготвят тренъорите за миграция. Бариерите пред международните спортни участия, като езикови бариери, липса на време и дефицит на социални връзки, ограничават участието на спортистите в развлекателни дейности, докато пребивават в чужди държави. От съществено значение е да се разберат последиците от културния преход и привикването към новата среда върху здравето, спорта и психологическото състояние на мигрантите.

СПОРТЪТ КАТО ИНСТРУМЕНТ ЗА ИНТЕГРАЦИЯ

Спортът е признат за мощен инструмент за интегриране на имигранти в няколко европейски страни. Смята се, че участието в спорта помага за преодоляване на разделението между хората от различни етноси и премахва културните и социални бариери. Спортът също така е ефективен при изучаването на езика на приемащото общество, запознаването с нови хора, разширяването на социалните мрежи и осигуряването на бягство от потискащи ситуации. Счита се също, че участието в спорт помага на мигрантите с различни културни и езикови различия да се интегрират чрез придобиване на културен капитал, ценен в техните родни и приемащи страни.

Теорията за социалната идентичност предполага, че хората естествено са склонни да създават приятелства с членове на своята група, които споделят подобни културни перспективи. Процесът на асимилация установява рамка за оценка на това доколко имигрантите се вписват в новата си страна и е свързан с нивата на физическа активност в етническите групи. Проучванията показват, че имигрантите с по-високо ниво на образование и по-добро владение на английски език изпитват по-малко стрес по време на аклиматизацията.

Възприемането на чужда култура е непрекъснат процес в контекста на културен контакт между културно различни групи в едно глобализирано мобилно общество. Връзката между спорта и принадлежността е изследвана и е направено заключението, че участието в спорта и свободното време оказва значително влияние върху процесите на установяване и адаптиране на имигрантите. Може да се наложи имигрантите да се запознаят с определени спортни и развлекателни дейности в новата си страна, което може да попречи на участието в спортни и физически дейности.

Участието в спорта е идентифицирано като важен социализиращ фактор. Счита се за идеална среда за развитие на социални и морални ценности. Проучването на Хацигеоргиадис (Hatzigeorgiadis, 2013) относно литературата за интегративната роля на спорта установява, че спортът може да насърчава взаимодействието между хора от различен културен произход, като същевременно помага на хората да поддържат връзки с техните културни групи. Съществуват обаче и доказателства, че участието в спорт може да подчертае културните различия, предизвиквайки напрежение. Спортните клубове са от решаващо значение за интегрирането на бежанците в приемащите общности и подходът на треньор, доброволец или мениджър за улесняване на интеграцията на бежанците е жизненоважен.

Така се стига до заключението, че участието в спортни прояви се доказва като ефективен инструмент за интеграция. Имигрантите се възползват от участието в спортове, за да постигнат културна свързаност и да общуват с хора от различни културни среди. Възможно е обаче да възникнат културни различия и напрежение, така че предпазливият подход към интегративната роля на спорта е от съществено значение. Спортните клубове имат критична роля за интегрирането на бежанците в приемащите общности и подходът на треньорите, доброволците или мениджърите за улесняване на интеграцията на бежанците е жизненоважен.

ОБРАЗОВАНИЕТО ЧРЕЗ СПОРТ КАТО МЕТОДИЧЕСКИ ПОДХОД ЗА РАЗВИТИЕ НА УПРАВЛЕНСКИ УМЕНИЯ НА МИГРАНТИТЕ

Ролята на спорта в образованието привлича все повече внимание, особено по отношение на управлението и развитието на уменията на мигрантското население. Европейските тренъори са идентифицирани като ключови участници в този процес, като проучванията показват необходимост от образование и обучение, което да им помогне да разберат по-добре и да се справят с предизвикателствата на работата с различни групи спортисти. В Азия подходът за сближаване, свързан със спорта, набира скорост, като се фокусира върху използването на спорта за насърчаване на физическото и социалното благополучие, разрешаване на междугрупови конфликти, развитие на инфраструктурата, насърчаване на здравето и икономически растеж.

Продължаващото професионално развитие (CPD) за тренъорите е идентифицирано като съществен фактор за насърчаване на ефективно обучение чрез спорт. Ефективните програми за CPD трябва да насърчават спортните педагози да развиват саморегулиращи се умения за учене, като същевременно дават приоритет за развитието им, които могат да вземат информирани решения относно собствените си нужди от обучение.

В Англия има нужда от по-последователен модел за професионално развитие на обучаващия персонал, като преподавателите изразяват липса на стойност за CPD поради възприеманата липса на съответствие с техните нужди за развитие.

В заключение, трябва да се отбележи, че има обща тенденция към секторизация в академичната литература относно използването на спорта за обучение, като се фокусира върху конкретни цели, измерения и контекст. Този фрагментиран подход подчертава трудността да се дефинира обучението чрез спорт като обща образователна комбинация между спорта и образованието, която се прилага към междусекторна, а не към секторна аудитория и в различни среди. Най-ранните формулировки на „Обучение чрез спорт“ датират от американската наука през 40-те години на миналия век, по-специално относно интегрирането на нови учебни програми за модерно физическо възпитание в училищни условия.

ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ ЗА ПРИЛАГАНЕТО НА ОБУЧЕНИЕ ЧРЕЗ СПОРТ

Ученето чрез преживяване е ефективен начин за учене и създаване на знания чрез улавяне и трансформиране на преживявания. Тази теория работи на четири етапа: конкретно обучение, рефлексивно наблюдение, абстрактна концептуализация и активно експериментиране. Индивиди с различни стилове на учене могат да подхождат към ученето по начин, който отговаря на предпочитания от тях метод. Тези стилове на учене включват разминаване, асимилиране, сближаване и приспособяване. Едно от предимствата на ученето чрез преживяване е, че то може да насърчи самообучението и е полезно в свят, в който повечето знания са достъпни чрез интернет.

Пример за ползите от ученето чрез преживяване може да се видят в спорта, където младите спортисти се обучават да се подобряват в съответните си спортове. Треньорът устно описва как да се направи дадена техника, след това я демонстрира и осигурява постоянна и незабавна обратна връзка, докато атлетите се опитват да възпроизведат дейността. След тренировката треньорът обсъжда как са се представили спортистите и набляга на самоусъвършенстването и практикуването на самостоятелно обучение. Тази първоначална необходимост от практикуване внушава навик за самообучение.

Обучаващите могат да създадат възможности за обучаемите да имат опит въз основа на това, за което учат, и да помогнат за създаването на среда, в която те ще могат да учат и да имат опит едновременно. Ефективното учене се разглежда като процес, в който обучаемият преминава през цикъла на учене чрез преживяване, като се има предвид, че може да се включи в процеса по всяко време. Важно е да се отбележи, че до известна степен всеки има нужда от различни видове стилове на учене.

ГЛАВА II

СТРУКТУРА НА ИЗСЛЕДВАНЕТО

II.1 ХИПОТЕЗА

Мигрантите или чужденците и транснационалните спортни мениджъри, треньори и инструктори са неразделна част от работната сила на всяка дейност, свързана със спорта. Един важен проблем е, че повечето чуждестранни спортни специалисти, особено граждани на държави извън ЕС и тези, родени извън ЕС, не изпълняват ключови функции в управлението на спорта, като например провеждане на тренировъчен и спортно-състезателен процес.

С тази рамка бяха формулирани следните хипотези: 1. Съществува значителна разлика в нивото на знания и умения на мигрантите в трите държави България, Италия и Испания по отношение на оценката преди и след провеждане на обучението; 2. Има значителна разлика в експертизата на обучителите в трите държави България, Италия и Испания; и 3. Има значителна разлика в нивото на знанията и уменията на мигрантите в оценката преди и след обучението.

II.2 ЦЕЛ И ЗАДАЧИ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО

Базирайки се върху тези хипотези, целта на изследването е да се разработи и оцени ефективността на обучението за развитие на управленски умения, базирано върху принципите на „Образование чрез спорт“.

За да се реализира целта бяха поставени следните **задачи**:

1. Да се определи и сравнени нивото на знанията и уменията на потенциалните спортни мениджъри сред мигрантите в трите държави – България, Италия и Испания, в оценката преди обучителната програма;

2. Да се определи и сравнени и нивото на знания и умения на потенциалните спортни мениджъри сред мигрантите в трите държави – България, Италия и Испания, след въвеждането на обучителната програма базирана на обучение чрез спорт (ETS), отразено в оценката след обучението;

3. Определяне и сравнение на значима разлика в опита на обучителите в трите страни – България, Италия и Испания, след въвеждането на програмата за обучение чрез спорт;

4. Определяне на значима разлика в нивото на знания и умения на потенциалните спортни мениджъри сред мигрантите в трите страни – България, Италия и Испания, по отношение на оценката преди и след обучителната програма;
и

5. Определяне на значима разлика в нивото на знания и умения на потенциалните спортни мениджъри сред мигранти в оценката преди и след обучението.

II.3 ПРЕДМЕТ И ОБЕКТ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО

Предмет на изследването е въздействието на методите за обучение чрез преживяване в обучението чрез спорт върху подобряването на управленските умения на спортните специалисти. Тези умения включват умения за администрация и управление на човешките ресурси в спорта, преподаването и наставничество, дигитални умения за спортни мениджъри, управление на спортни събития, стратегии за финансова устойчивост и механизми за подкрепа на организации, маркетингова комуникация в областта на спорта и добро управление.

Общо 75 мигранти в България, Италия и Испания са избрани да участват в това проучване. Те са спортни мениджъри, треньори или наставници на възраст между 19 и 45 години, мъже и жени. Изследваните лица са групирани и по трудов стаж: 1-3 години, 4-6 години, 7-9 години и повече от 10 години опит.

В България за участие са избрани 25 мигранти, идващи от Турция, Румъния и Босна и Херцеговина. В Италия са избрани 25 мигранти, идващи от Кот д'Ивоар, Мароко, Нигерия и Сенегал. А в Испания – 25 мигранти от Египет, Сирия, Мароко и Нигерия са избрани да участват в това проучване.

Те са избрани въз основа на техния интерес да се развиват като спортни мениджъри, компетентността им и предишния им опит в областта на спорта. Оценени са чрез попълнени от тях конкретни формуляри за кандидатстване.

От друга страна, шест местни спортни експерти в трите участващи държави също са избрани за обучители. Те са работили като спортни професионалисти, специалисти и експерти в областта на спорта, специалисти по образователни спортни учебни програми, треньори, наставници и спортни мениджъри.

Тези спортни експерти са избрани чрез отворено приложение за покана, пуснато и изпратено чрез техните собствени уебсайтове и акаунти в социалните медии. Изборът им се основава на мотивация в сферата на спорта и кариерата, оценена чрез попълнения от тях формуляр за кандидатстване.

Всички участници (мигранти и спортни специалисти) са информирани относно процедурите, през които ще преминат, както и рисковете и ползите от включването им в тази програма. Те са били информирани и уверени, че ще бъдат защитени от експлоатация и че данните, предоставени от тях, няма да бъдат използвани срещу тях. Освен това им е гарантирано правото на самоопределение, за да решат доброволно дали са съгласни да участват в проучването или не.

Изследователят също така се увери, че няма дискриминация от двете страни по време на целия процес на програмата. Също така, изследователят се увери, че има конфиденциалност, договорена от двете страни за всички получени данни, и че всяко споразумение, сключено между респондентите и изследователя, е било спазено и изпълнено.

II.4 МЕТОДОЛОГИЯ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО

Извършването на обучение по програмата ETS показва подобряването на знанията и уменията на мигрантите. В това проучване беше използван квази-експериментална изследователска структура. По същия начин обучението чрез преживяване беше адаптирано за подобряване на спортните умения на спортните професионалисти в избраните европейски страни. Практикуването на техните спортове беше използвано за количествено определяне на тяхното ниво на спортни умения.

В теоретичната основа на изследването е разработен въпросник въз основа на резултата от оценката на потребностите, проведена в рамките на програмата Обучение чрез спорт (ETS). Беше представен на група от експерти за валидиране на съдържанието. Коментарите и предложенията за подобрения бяха интегрирани в крайния резултат.

За да се определи надеждността на инструмента, беше проведен пилотен тест сред 25 потенциални спортни мениджъри, които не бяха част от проучването. Беше използван тестът Алфа на Кронбах, за да се види дали проучванията с множество въпроси и оценяването по Ликъртовата скала са надеждни. Освен това, Алфата на Кронбах беше използвана за оценка на вътрешната съгласуваност на въпросника, който се състои от множество скали, Ликертов тип. Стойността на Алфа на Кронбах от 0,75 показва, че вътрешната консистенция на изследователския инструмент е в диапазона $0,70 \leq \alpha \leq 0,80$ с еквивалентно описание на „Задоволително“.

II.5 МАТЕМАТИКО-СТАТИСТИЧЕСКА ОБРАБОТКА НА ДАННИТЕ

В процеса на анализиране и интерпретиране на данните са използвани изчисляване на средни стойности и стандартни отклонения. Средната стойност е използвана за определяне на нивото на знания и умения с помощта на 5-точковата скала на Ликърт и следните качествени дескриптори; 1,00 – 1,49 (SD – напълно незадоволително); 1,50 – 2,49 (D – незадоволително); 2,50 – 3,49 (ND – нито задоволително, нито незадоволително); 3,50 – 4,49 (A – задоволително); и 4,50 – 5,00 (SA – напълно задоволително). Стандартното отклонение позволява да се видят как отговорите са широко разпръснати или разпределени около средната стойност. Следователно, тази описателна мярка е използвана за определяне на вариациите на отговорите на респондентите от трите държави във всяка област и елемент.

В квази-експерименталната част е използвана една група, на която е даден предварителен тест, обучение и тест след обучението. Проведени са тестове за определяне на нормалното разпределение на данните, а именно тестът на Колмогоров-Смирнов и тестът на Шапиро-Уилк с помощта на SPSS (статистически пакет за социални науки), за да се гарантира, че данните са нормално разпределени, което позволява на изследователя да използва параметрични тестове като Т-тест за зависими проби (сдвоен експеримент) и дисперсионен анализ (ANOVA).

Използван е двоен извадков Т-тест поради значителната разлика в резултатите от предварителния тест и теста след обучението, по-специално в нивото на познания и умения на потенциалните спортни мениджъри на мигрантите в България, Италия и Испания. По същия начин анализът ANOVA е използван за определяне на значителната разлика между общите знания и умения на мигрантите като потенциални спортни мениджъри. Статистическият пакет за социални науки (SPSS) версия 21 е използван от изследователя при анализа на данните, събрани от трите държави.

II.6 СТРУКТУРИРАНЕ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО

Използван е многостранен подход при разработването на алтернативни програми, които подобряват основните умения на чужди граждани или мигранти, ангажирани в управленски позиции в спорта. Това проучване е разделено на три части.

Първата част излага теоретичните основи на изследването, като се задълбочава в преглед на академичните трудове основаващи се на концепцията и образователния потенциал на ETS. Втората част представя подробно методологичния подход на изследването, поставяйки го в по-широка теоретична рамка, която да бъде доказана по емпиричен път. В нея също така се включва определяне на основна хипотеза и цел, както и структура на задачите и организация на работата. Третата част се състои от анализ на резултатите от ппрактичния опит и заключение на изследването.

Преди провеждането на проучването са проведени няколко дейности, за да се гарантира, че стъпките и процедурите, както и инструментите са правилно определени. Дейностите са разделени на три фази.

Фаза 1. Анализ на спортни мениджъри, треньори и обучители от чужбина. От съществено значение е да се поиска информация от заинтересованите страни, когато се извършва оценка на нуждите на чужденците. Изследователят събра качествени и количествени данни, за да проучи нуждите и проблемите на чужденците и/или работниците мигранти, ангажирани в областта на спорта, с акцент върху идентифицирането на вътрешните (т.е. свързани с уменията) и външните (свързани с контекста) фактори, ограничаващи броя на мигранти заемащи ръководни позиции в спортния сектор.

Този етап също така има за цел да проучи разбиранията и опита на заинтересованите страни по основните проблеми в спортния сектор. Обикновено спортните мениджъри, преподаватели и треньори имат ясна представа за проблемите и нуждите в областта на спорта и могат да бъдат богат източник на помощ и информация. Това беше от помощ на изследователя, за да получи подходяща информация при разработването на подходяща програма за обучение с цел подобряване на основните умения на чужденците, занимаващи се със спортни дейности.

Фаза 2. Разработване и валидиране на програмата за обучение чрез спорт. Въз основа на резултата от определянето на нуждите на чужденците, изследователят разработи формат на обучение, основаващ се на програмата Обучение чрез спорт (ETS). Той също така разработи план с голямо разнообразие от знания и компетенции за повишаване на уменията и за подобряване на опита и на чуждестранните спортни специалисти. Резултатите от анализа на нуждите бяха внимателно анализирани и интегрирани в предложеното обучение.

Предложеното съдържание на програмата за обучение съдържа шестте основни аспекта на професионалните умения на чуждестранни спортни специалисти. Всеки модул се фокусира върху развитието на специфично измерение на профила на спортния мениджър: 1) Администрация и човешки ресурси; 2) Трениране и напътстване; 3) Дигитални умения за спортни мениджъри; 4) Управление на спортни събития; 5) Маркетинг и комуникация в областта на спорта; 5) Стратегии и механизми за финансова устойчивост на спортни организации; и 6) Добро управление.

Преди началния етап на практическия опит е проведено пилотно проучване, за да се гарантира успехът на програмата за обучение. Изследователят също проведе пакет от подготвителни тренировки за всяка страна. Трите държави, избрани за това проучване, са Италия, България и Испания. Във всеки пакет от подготвителни обучения са участвали един спортен педагог и 5 местни доброволци.

Фаза 3. Внедряване и оценка на програмите за обучение чрез спорт. В третата фаза на това проучване програмата за обучение чрез спорт е приложена в трите по-горе описани държави. Изследователят си партнира с различни международни и местни спортни организации при избора и определяне на участниците.

Развитието на програмите на местно ниво проправи пътя за по-нататъшна фаза на емпиричен анализ, в чийто контекст спортните оператори, преминали обучението, изпълняват програма с дейности, като във всяка страна партньор участват 25 мигранти (на възраст 18-40 години).

Участващите мигранти са избрани чрез отворена покана за участие, пусната от всяка сътрудничаща организация в изследването чрез техните собствени уебсайтове, акаунти в социални медии и местни/регионални мрежи, включително НПО, спортни клубове и асоциации, агенции по заетостта, публични власти, университети и организации, работещи с аудитория от мигранти.

ГЛАВА ТРЕТА

АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ

III.1.1 Определяне на нивото на знания и умения на мигрантите в трите държави - България, Италия и Испания, чрез оценяване преди обучението.

Таблица 1. Общо ниво на знания и умения на мигрантите в трите страни (България, Италия и Испания), отразени в предварителната оценка

<i>Знания и умения</i>	<i>Обща средна оценка</i>		
	<i>България</i>	<i>Италия</i>	<i>Испания</i>
<i>1. Администрация и управление на човешките ресурси в спорта</i>	1.1600 (VL)	2.2480 (L)	2.468 (L)
<i>2. Трениране и напътстване</i>	1.6472 (L)	2.6536 (M)	2.6864 (M)
<i>3. Дигитални умения на спортните мениджъри</i>	2.9996 (M)	3.2936 (M)	2.3060 (L)
<i>4. Управление на спортни събития</i>	1.2544 (VL)	2.8608 (M)	1.3924 (VL)
<i>5. Стратегии и механизми за финансова устойчивост на спортните организации</i>	1.5076 (L)	2.8544 (M)	1.2800 (VL)
<i>6. Маркетинг и комуникация в областта на спорта</i>	1.5764 (L)	3.2076 (M)	2.208 (L)
<i>7. Добро управление</i>	1.6604 (L)	3.2724 (M)	1.4672 (VL)
<i>Обща средна стойност преди теста</i>	1.6784	3.0076	1.9428

Скала: 1.00 – 1.49 (VL - много ниско); 1,50 – 2,49 (L - ниско); 2.50 – 3.49 (M - средно); 3,50 – 4,49 (H - високо); и 4,50 – 5,00 (VH - много високо)

Средното ниво на знания и умения на потенциалните спортни мениджъри на мигрантите, както е отразено в отговорите им в точки от компоненти 1 до 7, използвайки скалата на Линкърт – от напълно задоволително (SA) до напълно незадоволително (SD), има съответно тълкуване, вариращо от много високо (VH) и съответно много ниско (VL) ниво на знания и умения.

Като цяло респондентите от България в проучването отговарят с напълно незадоволително (SD), което означава, че смятат, че нямат познания и умения в 7-те области, получавайки оценка много ниско (VL) за администрация и управлението на човешките ресурси в спорта, както и за управление на спортни събития (Средно: 1,1600).

По отношение на трениране и напътстване (средно: 1,6472), стратегии и механизми за финансова устойчивост на спортните организации (средно: 1,5076), маркетинг и комуникация в областта на спорта (средно: 1,5764) и добро управление (средно: 1,6604), респондентите са оценили своите знания и умения ниско (L).

Но по отношение на дигиталните умения на спортните мениджъри (средно: 3,0128), българските респонденти си дават средна оценка (M).

Трябва е да се отбележи, че пълното съгласие относно липса на знания и умения на респондентите засилва нуждата от обучение и интервенции, които да ги подготвят да бъдат истински спортни мениджъри в бъдеще. Изводът е, че тези мигранти трябва да се насърчат да провеждат различни методи на учене, а трениорите са предизвикани да създадат среда, която оптимизира възможностите за учене.

От друга страна, респондентите от Италия дадоха средна (M) или умерена оценка за познания на в сферата на трениране и напътстване (средно: 2,6536), дигитални умения на спортните мениджъри (средно: 3,2936), управление на спортни събития (средно: 2,8608), финансови стратегии и механизми за устойчивост на спортните организации (средно: 2,8544) и маркетинг и комуникация в областта на спорта и добро управление (средно: 3,2076). Показан е нисък рейтинг в областта на администрация и управлението на човешките ресурси в спорта (средно: 2,2480).

Резултатите показват, че респондентите от Италия са с умерени познания и умения, основавайки се на средностатистическите резултати от теста. Въпреки това, средният резултат сред 7-те области доказва, че респондентите биха могли да подобрят уменията си с помощта на методологията на ETS.

И накрая, респондентите от Испания показват нисък рейтинг (L) в областта на администрация и управление на човешките ресурси (средно: 2,2468), дигитални умения на спортните мениджъри (средно: 2,3060) и маркетинг и комуникация в областта на спорта (средно : 2,2208).

По отношение на управление на спортни събития (средно: 1,3924), стратегии и механизми за финансова устойчивост на спортните организации (средно: 1,2800) и добро управление (средно: 1,4672), респондентите дават много ниска (VL) оценка за себе си. Интересното е, че средна оценка на познанията (ML) е дадена в областта на трениране и напътстване (средно: 2,6864).

Това означава, че респондентите имат ограничени знания и умения преди обучителната програма. Признаването на липса на знания и умения на мигрантите показва необходимостта от обучение и интервенция, за да ги подготви да бъдат истински спортни мениджъри в бъдеще. Следователно обучението чрез спорт като програма за интервенция може да бъде подходяща платформа за обучение на тези потенциални спортни мениджъри.

III.1.2 Определяне и сравнение на нивото на знания и умения на мигрантите в трите държави - България, Италия и Испания, след въвеждането на образователната програма за обучение чрез спорт

Таблица 2. *Общо ниво на знания и умения на мигрантите в трите страни - България, Италия и Испания, след провеждане на програма за обучение чрез спорт.*

<i>Знания и умения</i>	<i>Обща средна оценка</i>		
	<i>България</i>	<i>Италия</i>	<i>Испания</i>
<i>1. Администрация и управление на човешките ресурси в спорта</i>	4.1428 (H)	3.8720 (H)	4.0864 (H)
<i>2. Трениране и напътстване</i>	3.8368 (H)	4.1072 (H)	3.7996 (H)
<i>3. Дигитални умения на спортните мениджъри</i>	4.0400 (H)	4.5076 (VH)	3.8676 (H)
<i>4. Управление на спортни събития</i>	3.8772 (H)	3.8396 (H)	3.6872 (H)
<i>5. Стратегии и механизми за финансова устойчивост на спортните организации</i>	4.0400 (H)	4.3336 (H)	3.7480 (H)

<i>6. Маркетинг и комуникация в областта на спорта</i>	<i>4.1832 (H)</i>	<i>4.3404 (H)</i>	<i>3.7196 (H)</i>
<i>7. Добро управление</i>	<i>3.8700 (H)</i>	<i>4.2664 (H)</i>	<i>3.7196 (H)</i>
<i>Общо средно</i>	<i>4.0024</i>	<i>4.1804</i>	<i>3.8044</i>

Скала: 1.00 – 1.49 (VL - много ниско); 1,50 – 2,49 (L - ниско); 2.50 – 3.49 (M - средно); 3,50 – 4,49 (H - високо); и 4,50 – 5,00 (VH - много високо)

Таблицата отразява общата средна стойност за България (средна стойност: 4,0024), Италия (средна стойност: 4,1804) и Испания (средна стойност: 3,8044), като показва подобрене в знанията и уменията на респондентите и в трите държави. Може да се заключи, че всички респонденти в трите държави са съгласни, че са придобили знания и умения в областта на администрация и управление на човешките ресурси в спорта, трениране и напътстване, дигитални умения на спортните мениджъри, управление на спортни събития, стратегии и механизми за финансова устойчивост на спортните организации, маркетинг и комуникация в областта на спорта и добро управление. Българските, италианските и испанските спортисти са придобили по-добри знания и умения след програмата ETS. Това кара изследователя да заключи, че използването на програмата ETS е ефективен начин за подобряване на способностите на спортните професионалисти в трите страни. Таблицата показва, че респондентите в България са придобили необходимите знания и умения в областта на администрация и управление на човешките ресурси в спорта (средно = 4,1428; $sd = 0.09414$), трениране и напътстване (средно = 3,8368; $sd = 0.03400$), дигитални умения на спортните мениджъри (средно = 4,0400; $sd = 0.14688$), управление на спортни събития (средно = 3,8772; $sd = 0.14968$), стратегии за финансова устойчивост и механизми на спортните организации (средно = 4,0400; $sd = 0.14688$), маркетинг и комуникация в областта на спорта (средно = 4.1832; $sd = 0.19733$) и добро управление (средно = 3.8700; $sd = 0.13844$). Съответно, в Италия, отговорите на респондентите показват, че прилагането на програмата ETS повишава необходимите знания и умения за работа в областта на администрация и управление на човешките ресурси в спорта, трениране и напътстване, дигитални умения на спортните мениджъри, управление на спортни събития, финансови стратегии и механизми за устойчивост на спортните организации, маркетинг и комуникация в областта на спорта и добро управление, най-вече в диапазона от 3,50 до 4,49.

Най-високите резултати са при дигиталните умения на спортните мениджъри със средна стойност от 4,5076, $sd = 0.48270$, докато най-ниските са познанията, необходими за организиране на успешни спортни събития, в областта на управление на спортни събития със средна стойност на оценка 3,8396, $sd = 0.52393$.

Общата средна оценка от 4.2664 със стандартно отклонение от 0.41435 показва, че всички участници от Италия са съгласни, че са придобили нови знания и умения, необходими, за да станат спортни мениджъри.

От друга страна, респондентите от Испания също отговарят, че са придобили необходимите знания и умения за работа в сферата на администрация и управление на човешките ресурси в спорта, трениране и напътстване, дигитални умения на спортните мениджъри, управление на спортни събития, стратегии и механизми за финансова устойчивост на спортните организации, маркетинг и комуникация в областта на спорта и добро управление, най-вече в границите от 3,50 до 4,49.

Най-високи резултати се виждат в областта на администрация и управление на човешките ресурси в спорта със средна стойност от 4,0864, $sd = 0.83705$, а най-ниски при управление на спортни събития със средна стойност 3,6872, $sd = 0.88751$.

Общият среден резултат от 3.8044 със стандартно отклонение от 0.75538 показва, че всички участници от Испания, точно както в България и Италия, са придобили нови знания и умения, необходими, за да станат потенциални спортни мениджъри. Следователно знанията и уменията на мигрантите са се подобрили след прилагането на програмата ETS.

Както отбелязва Едуардс (2015), интегрирането на мигрантите чрез спорт е важен подход, разглеждан като критичен механизъм за подкрепа и насърчаване на социална и културна свързаност на мигрантите с местната общност. Това също е важна практика за развитието на общността като цяло. От тази гледна точка обучението чрез спорт може да се използва като методология за преодоляване на пропастта, изпитана както от приемащата общност, така и от мигрантите, чийто културен произход и социална ориентация са различни по много причини, което води до наблюдаваното подценено отношение към чужденците.

III.1.3 Определяне и сравняване на разликата в опита на треньорите в трите държави - България, Италия и Испания, след въвеждането на програмата за обучение чрез спорт

Таблица 3. *Значителна разлика в професионализма на треньорите в трите страни - България, Италия и Испания.*

<i>Опит на треньорите</i>	<i>Държава</i>	<i>N</i>	<i>Средно</i>	<i>SD</i>		<i>SS</i>	<i>df</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>Sig</i> .
<i>Опит</i>	<i>България</i>	25	4.9600	.20000	<i>Между групите</i>	9.787	2	4.893	14.115	.000
	<i>Италия</i>	25	4.4400	.58310	<i>В групите</i>	24.960	72	.347		
	<i>Испания</i>	25	4.0800	.81240	<i>Общо</i>	34.747	74			
	<i>Общо</i>	75	4.4933	.68524						
<i>Яснота</i>	<i>България</i>	25	4.9200	.27689	<i>Между групите</i>	14.907	2	7.453	16.897	.000
	<i>Италия</i>	25	4.2400	.59722	<i>В групите</i>	31.760	72	.441		
	<i>Испания</i>	25	3.8400	.94340	<i>Общо</i>	46.667	74			
	<i>Общо</i>	75	4.3333	.79412						

Култура	България	25	4.9200	.27689	Между групите	11.947	2	5.973	11.366	.000
	Италия	25	4.2800	.67823	В групите	37.840	72	.526		
	Испания	25	3.9600	1.01980	Общо	49.787	74			
	Общо	75	4.3867	.82024						
Управле- ние на времето	България	25	4.9200	.27689	Между групите	7.280	2	3.640	8.336	.000
	Италия	25	4.2800	.54160	В групите	31.440	72	.4 37		
	Испания	25	4.2400	.96954	Общо	38.720	74			
	Общо	75	4.4800	.72336						
Отзивчи- вост	България	25	4.9600	.20000	Между групите	8.880	2	4.440	8.980	.000
	Италия	25	4.6000	.50000	В групите	35.600	72	.494		
	Испания	25	4.1200	1.09240	Общо	44.480	74			
	Общо	75	4.5600	.77529						
Средно	България	25	4.9360	.22151	10.113	2	5. 05 7	22.12 6	.000	10.1 13
	Италия	25	4.3680	.34967	16.454	72	.2 29			16.4 54
	Испания	25	4.0480	.71712	26.567	74				26.5 67
	Общо	75	4.4507	.59918						

След участието си в обучението, тренъорите, които проведоха програмата ETS в трите държави, са придобили и показали много високо (VN) и високо (H) ниво на опит, яснота, култура, управление на времето и отзивчивост, което довежда до ефективно усвояване на знания и умения от мигрантите-участници в трите страни.

От друга страна, това проучване установи значителна разлика ($p: 0,00$) между и сред тренъорите от трите държави в областите на професионален опит, яснота, култура, управление на времето и отзивчивост.

Преди провеждане на обучението тренъорите или участващите спортни учители нямат опита, вградени във формата на проекта. Преди да бъдат изпратени да прилагат методологията на ETS сред мигрантите, те са били включени първо в обучение на местно ниво, което им е проправило пътя за придобиване на необходимите умения за улесняване на обучението.

Според това проучване, въз основа на методологията на ETS, тренъорите са успели да помогнат за създаването на по-добра среда за обучаемите мигранти да придобият необходимия опит. Те са помогнали да се създаде среда, в която мигрантите едновременно да научат нови познания и изпитат необходимия опит. Тези резултати карат изследователя да заключи, че има значителна разлика в професионализма на тренъорите в трите държави - България, Италия и Испания, преди и след тяхното обучение по методологията на ETS.

Резултатът от това проучване подкрепя идеята на Колб [1984] и Маклеод [2017] за учене чрез преживяване. Според тях най-добрият начин да научите нещо е като имате реални преживявания, които след това изпъкват в ума и помагат да се запази информация и да се запомнят факти. По този начин създаването на възможности за обучаемите да имат опит въз основа на нещата, за които учат, е от ключово значение. В това проучване методологията ETS доказва, че помага за създаването на среда, в която участниците учат и придобиват опит едновременно. По този начин допринасят за развитието на уменията и повишаване на знанията, необходими за преквалификация на мигрантите като потенциални спортни мениджъри в техните приемащи страни.

Треньорите са помогнали за създаване на възможности за обучаемите мигранти да придобият опит въз основа на методологията на ETS, за която са научили, а също така са помогнали за създаването на среда, в която мигрантите учат и преживяват нови умения едновременно. В резултат на това ETS повлиява на разработването на профили на спортни мениджъри на мигранти, предоставяйки решение за недостатъчното им представяне на ръководни позиции в спортните организации. Тази методология трябва непрекъснато да се използва като нова стратегия за усъвършенстване на управленските умения на мигрантите в сферата на спорта, но не само в България, Италия и Испания, но и в други части на Европа.

III.2. Определяне на значителна разлика в нивото на знания и умения на потенциалните спортни мениджъри на мигранти в трите страни - България, Италия и Испания, по отношение на оценката преди и след обучението;

Таблица 4. *Значителна разлика в знанията и уменията на мигрантите в България, Италия и Испания, отразени в предварителната и последващата оценка, съответно преди и след обучението*

Общи знания и умения	Държава	Средно	SD		SS	df	MS	F	Sig.
Общо преди обучението	България	1.6784	.13363	Между групите	24.754	2	12.377	109.090	.000
	Италия	3.0076	.43026	В групите	8.169	72	.113		
	Испания	1.9428	.37066	Общо	32.923	74			
	Общо	2.2096	.66701						
Общо след обучението	България	4.0024	.07468	Между групите	2	.884	4.216	.098	2
	Италия	4.1804	.23053	В групите	1.769	2	.884	4.216	.098
	Испания	3.8044	.75538	Общо	15.104	72	.210		
	Общо	3.9957	.47750						

Както е показано в Таблица 4, има значителна разлика в резултатите от предварителния тест между и в самите групи респонденти от трите държави, а именно България, Италия и Испания, във всички области на администрация и управление на човешките ресурси в спорта, трениране и напътстване, дигитални умения на спортните мениджъри, управление на спортни събития, стратегии за финансова устойчивост и механизми на спортни организации, маркетинг и комуникация в областта на спорта и добро управление при $p=0,000$.

Таблицата също така показва сравнимите средни и стандартни отклонения на респондентите от трите държави - България, Италия и Испания, отразяващи различни резултати в предварителния тест за измерване на техните знания и умения. Описаната средна стойност показва, че италианският спортен професионалист в общия предварителен тест е получил най-висок резултат (средно = 3,0076, $sd = 0.43026$), докато най-ниско е България (средно = 1,6784, $sd = 0.13363$). Очевидно данните показват значителна разлика в общите знания и умения, $p=0,000$.

Тъй като средните квадрати в изчисленията на резултатите между групите (12,377) са по-високи от средните квадрати на резултатите в самите групи (0,113), затова толкова по-висока е F-стойността - 109,090, а $p=0,000$. Това отразява значителна разлика в общите резултати от предварителния тест на трите държави, а също така предполага, че преди създаването и прилагането на ETS, всички спортни професионалисти от България, Италия и Испания са имали различни представи за това какво ниво имат по отношение на своите знания и умения.

Съответно, резултатите от последващата оценка, извършена след обучението, показват значителна разлика в резултатите от тестовете преди обучението, както между, така и в самите групи респонденти от трите държави във всички области на администрация и управлението на човешките ресурси в спорта, трениране и напътстване, дигитални умения на спортните мениджъри, стратегии за финансова устойчивост и механизми на спортните организации, маркетинг и комуникация в областта на спорта и добро управление, с изключение на управление на спортни събития, което не е значимо.

Резултатът от трите държави, България, Италия и Испания, има средна стойност от 4,0024, 4,1804 и 3,8044 съответно в диапазона от 3,50 до 4,49 със приемлив дескриптор. Може да се заключи, че във всички области на учене трите страни са имали различна степен на подобрене, но в областта на „Управление на спортни събития“ те са постигнали същата степен на подобрене.

Сравнителната оценка на общите знания и умения на групите респонденти като спортни професионалисти мигранти в общите резултати преди и след обучението показва значителна разлика с $p=0,000$. Данните показват значително подобрене в знанията и уменията на спортните професионалисти. Сравнението преди и след обучението разкрива, че резултатът преди обучение е по-нисък от резултатите след обучението.

Също така, сравнимите средни и стандартни отклонения на респондентите от три държави отразяват различни резултати в оценката след обучението за измерване на знанията и уменията. Средните квадрати между групите (0.884) са по-високи от средните квадрати в рамките на групите (0.210), с F-стойност от 4.216, като по този начин $p=.098$, което показва значителна разлика в общите резултати след провеждане на обучението в трите държави.

Въз основа на тези данни, се вижда, че участниците от България, Италия и Испания са постигнали значително подобрене в знанията и уменията си, които са липсвали преди прилагането на програмата. Резултатът подкрепя твърдението на изследователя за работната хипотеза, че има значителна разлика в знанията и уменията на мигрантите в трите държави.

Следователно може да се заключи, че след интервенцията, ETS като методология е ефективна програма за интервенция за повишаване на знанията и уменията на спортните професионалисти мигранти като потенциални спортни мениджъри във всички области на администрация и управлението на човешките ресурси в спорта, трениране и напътстване, дигитални умения на спортните мениджъри, управление на спортни събития, стратегии и механизми за финансова устойчивост на спортните организации, маркетинг и комуникация в областта на спорта и добро управление.

III.3. Определяне на значителна разлика в нивото на знания и умения на потенциалните спортни мениджъри на мигрантите в оценката преди и след обучението.

Таблица 5. *Значителна разлика в нивото на знания и умения на мигрантите в оценката преди и след обучението*

Сравнителен примерен тест									
		Сравнителна разлика					t	df	Sig. (2-tailed)
		Средно	Станд. отклонение	Станд. Грешка средно	95% доверителен интервал на разликата				
					Долен	Горен			
Двойка 1	Общо преди и общо след обучението	-1.78613	.70911	.08188	-1.94928	-1.62298	-21.814	74	.000

Както може да се види от таблица 5, сравнителната оценка на общите знания и умения на мигрантите като потенциални спортни професионалисти в общите резултати преди и след обучението показва разлика $p=0,000$. Вижда се значителна разлика в нивото на знания и умения на мигрантите преди и след прилагане на методологията на ETS. Това означава, че програмата ETS като интервенция е подобрила знанията и уменията на мигрантите в България, Италия и Испания, като е допринесла предимно за човешкото развитие, овластяването и интеграцията в социалната среда на приемащите общности.

Едуардс (2015) отбелязва, че изграждането на социална и културна свързаност на мигрантите с местната общност чрез спорт е важно. Както е цитирано от ISCA, изграждането на компетенции под формата на метода ETS помага за развитието на критични умения в различни аспекти на живота чрез спорт и физическа активност.

Като педагогически подход, който използва спорт и физическа активност, и като средство за разпространение на набор от ценности за насърчаване на развитието на специфични компетенции, които могат да бъдат от полза в различни аспекти на живота, програмата ETS, разработена и приложена в това проучване, потвърждава, че мигрантите - потенциални спортни мениджъри, в България, Италия и Испания са придобили социалната, културната, моралната и етичната компетентност.

Следователно може да се заключи, че обучението чрез спортна методология е ефективна програма за интервенция за подобряване на знанията и уменията на мигрантите в трите страни, където е проведена програмата за обучение, като им помага да подобрят своя профил на спортен мениджър.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

ЗАКЛЮЧЕНИЯ И ПРЕПОРЪКИ

IV. 1 ИЗВОДИ

Въз основа на резултатите от това проучване са изведени следните заключения:

1. Повишаването броя на мигрантите, заемащи отговорни позиции в спортните организации, се постига чрез развитието на необходимия методологичен капацитет чрез спортни методи, за да могат те да предадат разнообразния набор от предприемачески нагласи, умения и инструменти, съставляващи профила на спортния мениджър . В това проучване мигранти от България, Испания и Италия показаха подобрене в областите на администрация и управление на човешките ресурси в спорта, трениране и напътстване, дигитални умения за спортни мениджъри, управление на спортни събития, стратегии за финансова устойчивост и механизми за спортни организации, маркетинг и комуникация в областта на спорта и доброто управление. Установено е, че тези умения отсъстват или не са достатъчни сред участниците преди провеждането на обучителната програма. Неувереното съгласие на респондентите относно липсата на знания и умения може да бъде резултат от липсата им на увереност в това, което възприемат като необходимо, за да станат умели спортни мениджъри, следователно и необходимостта от тренинги и обучителни програми е още по-значима, за да ги подготвят да бъдат в бъдещето уверени спортни мениджъри;

2. Като цяло, използвайки програмата Обучение чрез спорт като метод за обучение, респондентите се съгласяват, че са придобили знания и умения в администрацията и управлението на човешките ресурси в спорта, трениране и напътстване, дигитални умения за спортни мениджъри, управление на спортни събития, стратегии за финансова устойчивост и механизми за спортни организации, маркетинг и комуникация в областта на спорта и доброто управление. Както Едуардс (2015) отбелязва, изграждането на различни компетенции в дадена общност чрез спорт е важен подход за цялостна подкрепа и насърчаване изграждането на компетенции и способности, важна практика за развитие на общността;

3. От тази гледна точка обучението чрез спорт може да се използва като методология за преодоляване на пропастта, изпитвана както от приемащата общност, така и от мигрантите, чиито културен произход и социална ориентация са различни по много причини, което води до наблюдаваното недооценено отношение към последните;

4. От друга страна, треньорите, участвали в програмата „Обучение чрез спорт“, в трите страни, са придобили и показали високо ниво на опит, яснота, култура, управление на времето и отзивчивост, което води до ефективното придобиване на знания и умения от мигрантите участници в трите страни;

5. Създаването на възможности за обучаемите да придобият опит въз основа на нещата, за които учат, е от ключово значение. В това проучване тренинговете помагат за създаването на възможности за обучаемите мигранти да придобият опит въз основа на методологията на Обучение чрез спорт, за която са научили, и са помогнали за създаването на среда, в която мигрантите да учат и преживяват нови умения едновременно. В резултат на това Обучението чрез спорт повлиява върху развитието на спортни мениджъри сред мигрантите, предоставяйки решение за недостатъчното им представяне на ръководни позиции в техните спортни организации;

6. Може да се заключи, че обучението чрез спорт е ефективна програма за обучение, за подобряване на знанията и уменията на мигрантите в трите държави, където е проведена програмата, като им помага да подобрят своите знания и умения на спортни мениджъри, които могат да използват във възможностите им за заетост; и

7. Следователно българските, италианските и испанските спортисти са придобили по-добри знания и умения след програмата Обучение чрез спорт. Сравнителната оценка на общите знания и умения на мигрантите като потенциални спортни професионалисти в общите резултати преди и след теста показва значима разлика с $p=0,000$. Това означава, че има значителна разлика в нивото на знания и умения на мигрантите преди и след прилагането на методологията на Обучение чрез спорт. Това може да предполага, че използването на програмата ETS е ефективен начин за поддържане и развитие на способностите на спортните професионалисти в трите страни.

IV. 2. ПРЕПОРЪКИ

След изведените по-горе заключения, изследователят настоятелно препоръчва следното:

1. Методологията „Education Through Sport“ трябва да се използва непрекъснато като нова стратегия за усъвършенстване на уменията за спортен мениджмънт сред мигрантите не само в България, Италия и Испания, но и в други части на Европа;

2. Тази методология може да се използва и като нова стратегия за усъвършенстване на управленските умения на спортни мениджъри, треньори и обучители сред мигрантите в техните програми за спортно развитие. Според Levermore (2008), този подход е мощен двигател, способен да задвижи различни инициативи за развитие, включително човешкото развитие (физически и психологически ползи); предоставяне на възможности (често се фокусира върху начините, по които спортът може да предостави възможности на момичетата и жените); и интеграция на социални групи и развитие на социална равнопоставеност.

3. В заключение може да се проведе последващо или подобно проучване за по-нататъшно разглеждане на нуждите на мигрантите като потенциални спортни мениджъри.

ПУБЛИКАЦИИ ПО ТЕМАТА НА ДИСЕРТАЦИЯТА

1. **Solinas, R. (2022).** Knowledge and Skills of Migrant Sports Professionals in Bulgaria. International Scientific Congress, “Applied Sports Sciences” December 2-3, 2022, Sofia, Bulgaria, Proceeding Book, Volume 2, pp. 346-351; Publisher: Scientific Publishing House NSA Press; ISBN (Online): 978-954-718-702-3; ISBN (Print): 978-954-718-701-6, DOI: 10.37393/ICASS2022/128
2. **Solinas, R., Esguerra, V. B., Esguerra, A. L. F. (2023).** “Knowledge and skills of migrant sports professionals in Spain”. International Technology, Education and Development (INTED) Conference. Publisher: IATED pages: 574-581; Library ISBN: 978-84-09-49026-4 ISSN: 2340-1079, DOI: 10.21125/inted.2023
3. **Solinas, R., Esguerra, VB., Esguerra, LF. (2023).** Education through Sports of Migrant Sports Professionals in European Countries: A Comparative Study. American Journal of Education and Technology (AJET). Vol. 2 No. 2 (2023); ISSN: 2832-9481 (Online), DOI: <https://doi.org/10.54536/ajet.v2i2>
4. **Ramos, A., Solinas, R., Pirina M. G., Menescardi, P., Amin, S. (2018).** Effectiveness of social inclusion in educational management through non-formal method in sports. Journal of Business Paradigms, Vol. 3, No 2, pp. 57-68
Online ISSN 2584-6612- Print ISSN 2459-5004
5. **Solinas, R., Ramos, A., Pirina M., Menescardi, P. (2019).** Policy research on identifying upskilling needs and social inclusion of migrant sport managers. International Scientific Congress, “Applied Sports Sciences” Proceeding Book pp. 478-483 – ISBN (Online): 97895471860192020; <http://journal.nsa.bg/content/pdf/2019/88.pdf>